

Norr Mälarstrand 78

1931 – 2021

- En av Norr Mälarstrands arkitektoniska pärlor fyller 90 år

Fastigheten har inslag av svensk 20-talsklassicism (Swedish Grace), men sedd med panoramaperspektiv från Norr Mälarstrand är siluetten anpassad till den tidiga 30-talsfunktionalismen som präglar fastigheterna i öster fram till Kungsholmstorg.

Området Norr Mälarstrand

"Med kvarter som öppnar stenstaden mot vattnet och grönskan i söder är Norr Mälarstrand det stadsparti, som kanske mer magnifikt än något annat i Stockholm illustrerar funktionalismens tankar om sol, ljus och luft"

"Slående är dock att många hus också bär tydliga klassicistiska drag. Till exempel flankeras Sven Rinmans gata av byggnader med sparsmakad 1920-talsdekor som medaljonger och reliefer, det ena fallet med Ragnar Östberg som upphovsman (not. fastigheten Norr Mälarstrand 76 avses)"

Citat från boken Stockholms Årsringar.

Kort om svensk Tjugotalsklassism / Swedish Grace (1920-tal):

- Inspiration från antiken, fri men sparsmakad tolkning (jmf. t.ex. nyklassicism från 1880-tal som är vanlig i Stockholm)
- Typiska detaljer såsom regelbundet placerade fönster med spröjs med tre rutor, portaler, trapp-/barock och klassicistiska gavlar, balusterdockor, tallrikar och rosetter, ornamentplattor, friser, kolonner med kapitäl
- Ofta den svenska småstaden som förebild vid stadsplanering
- Exempelområden i Stockholms innerstad: Röda Bergen, Atlasområdet och Rörstrandsområdet

Kort om Funktionalismen (1930-tal och framåt):

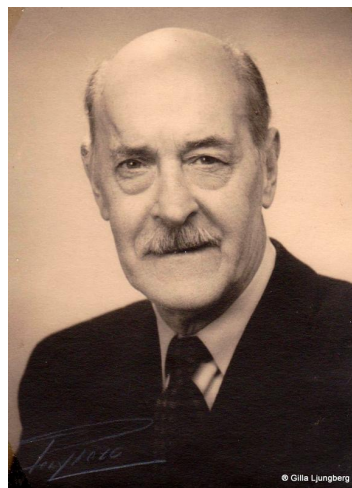
- Banbrytande arkitektur med fokus på rationalitet och funktion
- Genombrott i Sverige med Stockholmsutställningen 1930
- Ledord som luft, ljus och sol, och i Sverige vill man bygga bort ohälsan
- Typiska detaljer såsom balkonger över hörn, symmetrisk och avskalad fasad, stora perspektivfönster, portar i rostfritt stål och glas, kolmårds marmor i trapphus och fönsterbräden
- Exempelområden i Stockholms innerstad: Gärdet och Norr Mälarstrand

Arkitekten bakom Norr Mälarstrand 78

Carl Robert Lindström, 1876 – 1965

Utbildad på Chalmers i Göteborg
samt Kungliga Akademien för de fria
konsterna (Konstakademin)

Arkitekt verksam främst i Stockholm
och Uppsala

Urval av byggnader

Vattuormen 34, Norr Mälarstrand 24, 1926
*Notera Barockinspererade gavlar som är
typiskt för 20-talsklassicismen*

Varmbadhus Visby, Almedalen, 1912-1914

Tidningen Upsala, Östra Ågatan 33, 1907

Huset Exteriört

Tidig funktionalistisk siluett med inslag av 20-talsklassism. Arkitekturen skapar en brygga mellan 20-talsklassicismen i väst och den tidiga 30-talsfunktionalismen i öst fram till Kungsholmstorg.

Pendang till huset på Norr Mälarstrand 76 uppfört av Ragnar Östberg, arkitekten bakom Stadshuset. NM 76 är ofta omnämnd i litteraturen som ett praktexempel på Swedish Grace (se t.ex. boken *Swedish Grace*, Gunnela Ivanov, 2017).

Spröjsade fönster med 6 luft / rutor (20-talsklassicism)

Tallrik med rosett (20-talsklassicism)

Funktionalistisk siluett med sparsmakade element från 20-talsklassicism.

Vackra ornamentplattor (20-talsklassicism)

Indragen våning med kungsbalkong (20-talsklassicism)

Hög port i ek med små glasrutor (hybrid 20/30-tal), flankerad av pelare utan bas och kapital (20-talsklassicism)

Huset Interiört - trapphus

Trapphuset innehåller många element typiska för 20-talsklassicismen, men funktionalismens framfart är tydlig med t.ex. kolmårdsmarmor och mer avskalad inredning jämfört med typiska byggnader från 1920-talet

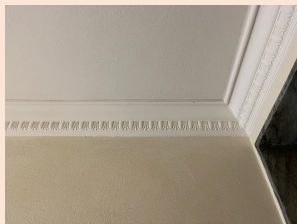
Hiss med spröjsad trädörr med tärningar (20-talsklassicism)

Sparsmakad 20-talsklassism med funktionalistiska element såsom trappsteg i kolmårdsmarmor och till viss del ytterporten

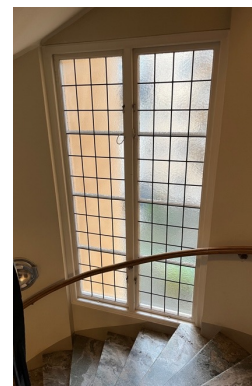
Dekormålning urna med växter (20-talsklassicism)

Takstuckatur med tandsnittslist (ovan längst upp) och äggstavlist (ovan), återfinns även i bostäderna (20-talsklassicism)

Detalj av trapppräge av smide (20-talsklassicism)

Blyinfattade fönster (20-talsklassicism)

Elementskydd i smide (20-talsklassicism)

Huset interiört - bostäder (1/4)

Även interiören i bostäderna har detaljer av 20-talsklassism, men precis som exteriört är detaljerna sparsmakade

Ovanliga och exklusiva öppna spisar i kolmårdsmarmor med pilaster med litet enkelt kapitäl (20-talsklassicism)

Notera spisskydd i koppar signerad Zander 1932, som bär drag av jugendstil

Skjutdörrar med spröjsat glas mellan sällskapsrum (20-talsklassicism)

Beslag på bild ej original, original är svart bakelit

Huset interiört - bostäder (2/4)

Även interiören i bostäderna har detaljer av 20-talsklassism, men precis som exteriört är detaljerna sparsmakade

Påkostad takstuckatur, äggstavstaklist och tandsnittstaklist i sällskapsrummen (20-talsklassicism).

Äggstavstaklist återfinns även i entré och tandsnittstaklist återfinns på respektive våning i trapphuset.

Kuriosa: En liknande stuckatur finns även i sällskapsrum på adress Valhallavägen 149, ritat av Ragnar Östberg i exklusiv 20-talsklassicism..

Huset interiört - bostäder (3/4)

Även interiören i bostäderna har detaljer av 20-talsklassism, men precis som exteriört är detaljerna sparsmakade

Innerdörrar med tre halvfranska speglar
(20-talsklassicism)

Not: Dörr mellan sovrum och vardagsrum på Sven Rinmans Gata 1, speglar likt lägenhetsdörr

Spolformade dörrtrycken i trä
(20-talsklassicism)

Fodersockel högre än
golvsockel, mjuka runda former
på dörrfoder, (20-talsklassicism)

Huset interiört - bostäder (4/4)

Även interiören i bostäderna har detaljer av 20-talsklassism, men precis som exteriört är detaljerna sparsmakade. Notera dock fönsterbräden i kolmårdsmarmor med drag av funktionalism.

Serveringsgång med enkla speglar, vanliga i början av 30-talet (tidig funktionalism, speglar försvinner mot andra halvan av 30-talet)

Beslag ej original

Fönsterbräddor med kolmårdsmarmor (30-talsfunktionalism)

Elementskydd (20-talsklassicism)

Inventering av Stockholms Stadsmuseum 1982

STOCKHOLMS STADSMUSEUM

1931

A2 Kv Gökungen 6
3 Gatuadress Norr Mälarstrand 78, Sven Rinmans gata 1
9 Ägare Nobelstiftelsen gm Åke Zetterman tel 63 09 20

B1 Anläggningens art

Bostadsfastighet
Kontorsfastighet
Industrianläggning
Övr:

2 Hustyper inom fastigh:

Bostadshus, gathus
~~Bostadshus~~, gårdshus
Butiker i gathus
Tvättstuga/stall/vagnsbod
Uthus
Fabriksbyggnad/verkstad
Övr: garage

3 Byggnadsbeskrivning:

	5 vån	fasadmaterial	färg	gårdsfasad	tak	övrigt
Hus I	indr takv o torn	Terrasit	Brun	Gul slätputs	Svart plåt resp.skiffer mot gatorna	Fasadprydnad av reliefplattor gjutna i cement
II						
III						

D1 Byggnadsdata:

	BL	SB	arkitekt	byggherre	byggmästare	Omb.år	arkitekt	åtgärd
Hus I	1930	1932	Carl L Lindström	Botholfsen & Co	Hélge Lindström	1959	Rep. omfattande nya köksinredningar, soprum, sopnedkast, rivn. av köksbalkong	
II								
III								

Nybyggnad 1930:

2 st 4 rum o kök, hall, bad, 2 st 2 rum o kök, hall, 1 st rum o kökvrå.

Kolonnomgiven (granit)portal, hög ekport med slipat glas.

Representativt formgiven entré med golv och hög bröstning av polerad kolmårdsmarmor, formgivet radiatorskydd av järnsnide. Mörkmålat tak med äggstavstaklist.

Trappa av kolmårdsmarmor med järnsnidesräcke, på trapplanen mönsterlagd marmor, tandsnittstaklist. Fyllningsdörrarna av ek är bonade och är formgivna med nupna hörn. Även hiss dörrarna är formgiven av ek. Båda entréerna är lika utformade.

B4 Gårdsmiljö el trädgård Asfalterad, överbyggd.

Övr anm: Hiss, sopnedkast.

Bil

låg. bes. ☐

större unders. ☐

Sign

aa 4/82

- 2 -

Kv: Gökungen 6

Gatuadress: Norr Mälarstrand 78, Sven Rinmans Gata 1

Besökt lägenhet, tornvåningen, 7 tr

4 rum o kök, bad, hall

Enligt uppgift inreddes och beboddes lägenheten av byggherren, dipl.ing. L.S. Botolfsen, som lät omfatta radiatorerna med kolmårdsarmor och dölja elementen medelst formgivna skydd av drivet brons- eller järn-smidesgaller.

Ursprunglig planlösning, men vägg- och takbeklädnad sekundära (väv-spända). Det glasade partiet mot takaltanen i vardagsrummet också sekundärt. Takaltan mot söder och öster. Snickerier av intresse, (och enhetliga i samtliga lägenheter) är glasade och vulstindelade dörrar mellan kapprum och hall, dörrar med listindelning, skjutdörr av samma typ mellan vardagsrum och matsal, glasade fyllningsdörrar med nupna hörn mot altanen, parkettgolv och 20 cm höga profilerade fotlister.

I vardagsrummet formgiven öppen spis av kolmårdsarmor med dito stenplan.

Serveringsgång med ursprunglig skåpinredning.

*Val fastighetsförvaltare är ett flertal av lägenheterna
inredde och snickerier*

Ft 46012

GÖKUNGEN 6
Norr Mälarstrand 78
Sven Rinmansgatan 1

Fasad
Portal (78)
Entré
"-"
Trappplan
"- " 5 tr

Ft 45773

Ft 45777

Ft 45776

Ft 45775

Ft 45774

GÖKUNGEN 6

Norr Mälarstrand 78
Sven Rinmans gata 1

Entré (1)

Balkong 7 tr

Från balkong mot "torget"

Fi 45778

Fi 45809

Fi 45810

Bostadsrättsföreningen Gökungen 6
Norr Mälarstrand 78 / Sven Rinmans gata 1

GÖKUNGEN 6

Norr Mälarstrand 78
Sven Rinmans gata 1

Hall i tornlägenhet
Hall mot vardagsrum
Matsal
Radiador med lucka
Öppen spis i vardagsrum
Sovrum

Fi 45801

Fi 45802

Fi 45806

Fi 45803

Fi 45804

Fi 45808